

Республика Татарстан Совет
Енабердинского сельского поселения
Менделеевского муниципального
района

жирлеге

Татарстан Республикасы
Менделеевск муниципаль районы
Енабердино авыл
Советы

РЕШЕНИЕ

КАРАР

24.10.2022 ел

№ 59

Татарстан Республикасы
Менделеевск муниципаль
районының Енабердино авыл
жирлеге депутаты статусы
турындагы нигезләмәне раслау
хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законнар, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының **Енабердино** авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставы нигезендә Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы **Енабердино** авыл жирлеге Советы

Карар кылды:

1. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл жирлеге депутаты статусы турындагы нигезләмәне расларга
2. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Енабердино авыл жирлеге Советының 2016 елның 26 июнендәге 26 номерлы, 2018 елның 26 ноябрэндәге 89 номерлы, 2021 елның 22 мартындагы 19 номерлы карарлары үз көчен югалткан дип санарга.
3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы <http://pravo.tatarstan.ru> хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга һәм Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга www.mendeleevsk.tatar.ru « Енабердино авыл жирлеге»бүлегендә.

Енабердино авыл жирлеге
Советы рәисе

Е.Н.Никифоров

Татарстан Республикасы
Менделеевск муниципаль районы
Енабердино авыл жирлеге Советының
2022 елның 24 октябрэндәге
59 номерлы карарына
кушымта

Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының
Енабердино авыл жирлеге депутаты статусы турында нигезләмә

Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл жирлеге советы депутатының хокукларын һәм бурычларын, шулай ук депутат үз вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда төп хокукый һәм социаль гарантияләргә билгели.

**1 статья. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы
Енабердино авыл жирлеге советы депутаты статусының хокукый нигезе**

1. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Енабердино авыл жирлеге советы депутаты статусы (алга таба - депутат) Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы законнары, «Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Енабердино авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Жирле үзидарә органнары депутатның үз хокукларын һәм бурычларын нәтижәле гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыра.

2 статья. Депутатның вәкаләтләре чоры

1. Депутатның вәкаләтләре, әлеге Нигезләмәнең 3 статьясында каралган очраклардан тыш, яңа чакырылыш Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл жирлеге Советы эшли башлаган көннән башлана һәм туктатыла.

2. Депутатның вәкаләтләре чоры «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә «Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Енабердино авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы белән билгеләнә.

3 статья. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутатның вәкаләтләре түбәндәге очракта вакытыннан алда туктатыла:
 - 1) үлем;
 - 2) үз теләге белән отставкалар;
 - 3) суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләте чикләнгән дип танылса;
 - 4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип танылса яисә вафат дип игълан ителсә;
 - 5) аңа карата судның гаепләү карары законлы көченә керү;
 - 6) Россия Федерациясеннән даими яшәү урынына чыгу;
 - 7) чит ил гражданының жирле үзидарә органнарына сайланырга хокукы булган Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгы йә чит ил гражданлыгы булу, Россия Федерациясе гражданы территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы чит ил гражданы йә Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокукы булган чит ил гражданы яисә Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсе нигезендә яшәү хокукын раслаучы бүтән документ яисә башка документ булу хокукы булган чит ил гражданы гражданлыгы;
 - 8) сайлаучылар тарафыннан чакыртып алу;
 - 9) тиешле жирле үзидарә органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;
 - 10) хәрби хезмәткә чакырылу яки аны алыштыручы альтернатив граждан хезмәтенә жибәрү;
 - 11) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләр үтәлмәгән очракта;
 - 12) «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган башка очрактарда.
 - 13) жирлек башлыгы, жирлекнең вәкилләкле органы депутаты буларак аның вәкаләтләрен туктату.

2. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл жирлегә Советының депутатның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы карары вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә, ә бу нигез Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл жирлегә Советы сессияләре арасында барлыкка килсә, - мондый нигез барлыкка килгән көннән соң өч айдан да соңга калмыйча кабул ителә.

3. Татарстан Республикасы Президентының депутатның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы гаризасы белән мөрәжәгать иткән очракта, вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән очракта, әлегә гаризаны Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Енабердино авыл жирлегә Советына кергән көн була.

4 статья. Депутатның таныклыгы һәм күкрәк билгесе

1. Депутатка аның шәхесен һәм Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Енабердино авыл җирлеге советы депутатының вәкаләтләрән раслаучы төп документы, шулай ук күкрәк билгесе булган таныклык, шулай ук ул үз вәкаләтләре чоры дәвамында кулланыла.

2. Депутатның таныклык һәм күкрәк билгесе турында нигезләмә, аларның тасвирламасы Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл җирлеге советы тарафыннан раслана.

5 статья. Депутат тарафыннан үз вәкаләтләрән гамәлгә ашыру шартлары

1. Депутат депутат эшчәнлеген үзенә депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт бурычларын үтәү белән бергә алып бара, моңа «Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге уставында билгеләнгән очрақлар керми.

6 статья. Депутатның эшчәнлек формалары

1. Депутат эшчәнлеге рәвешләре түбәндәгеләр:

а) Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл җирлеге Советы утырышларында катнашу;

б) Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Енабердино авыл җирлеге Советының комиссияләре эшендә катнашу;

в) Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл җирлеге советы карарлары проектларын карауга кертү;

г) депутат гарызнамәсен кертү;

д) депутат мөрәжәгатен җибәрү;

е) дәүләт хакимияте органнарына, җирле үзидарә органнарына, ижтимагый берләшмәләргә һәм аларның вазыйфаи затларына тәкъдимнәр кертү;

ж) тиешле вазыйфаи затларга гражданнар хокукларын бозуның ачыкланган очрақларын кичекмәстән кисәтү чараларын күрүне таләп итеп мөрәжәгать итү;

з) сайлаучылар белән эш;

и) депутат берләшмәләре - фракцияләр һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;

к) территориаль ижтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Депутатның эшчәнлеге шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, «Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставында, Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл җирлеге Советы Регламентында, башка муниципаль актларда каралган башка рәвешләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

7 статья. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл жирлегә утырышларында депутатның катнашуы

1. Депутат Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл жирлегә Советы утырышларында шәхсән үзә катнаша.

2. Депутат авыл жирлегә Советының утырышлар уздыру вакыты һәм урыны, карауга кертелә торган мәсьәләләр турында вакытында хәбәр итә, шулай ук әлегә мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны авыл жирлегә Советы Регламенты нигезендә ала. Авыл жирлегә Советы утырышында катнашу мөмкин булмаса, депутат бу хакта алдан ук авыл жирлегә советына хәбәр итә ,

Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл жирлегә Советы утырышында катнашу мөмкин булмаса, депутат бу хакта алдан ук Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Енабердино авыл жирлегә Советына хәбәр итә.

3. Депутат түбәндәгеләргә хокуклы:

1) Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Енабердино авыл жирлегә Советы комиссиясендә сайларга , тиешле вазыйфага сайланьрга,

2) Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл жирлегә советын карау өчен сораулар бирергә;

3) Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл жирлегә советы тарафыннан төзелә торган органнарны һәм авыл жирлегә Советы тарафыннан сайланучы (билгеләнәп куела, килештерелә) вазыйфаи затлар кандидатураларын формалаштыру мәсьәләләре буенча фикер белдерергә;

4) хокук ижат инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл жирлегә Советының хокукый актлары проектларын кертергә;

5) Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Енабердино авыл жирлегә Советының карарлар проектларына һәм башка актларына төзәтмәләр кертү, көн тәртибенә карата тәкъдимнәр һәм искәртмәләр кертергә;

6) Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл жирлегә Советы утырышында Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Енабердино авыл жирлегә Советы каршында хисап яисә хисап бирүче яисә вазыйфаи зат мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;

7) Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл жирлегә Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;

8) Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл жирлегә Советы утырышларында, аның фикеренчә,

ижтимагый әһәмияткә ия гражданның мәрәжәгәтләрен игълан итәргә;

9) үз тәкъдимнән нигезләп һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмәләр һәм аңлатмалар бирергә;

10) Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл җирлеге Советының утырышлар беркетмәләренә эчтәлегә белән танышырга.

4. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл җирлеге советы утырышында депутат тарафыннан әйтелгән тәкъдимнәр һәм искәртмәләр Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл җирлеге Советының тиешле комиссиясе тарафыннан карала һәм тикшерелә.

8 статья. Депутатның Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Енабердино авыл җирлеге Советының даими һәм вакытлы комиссияләре эшендә катнашуы.

1. Депутат Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл җирлеге советы комиссияләренә эшендә шәхсән катнаша, ул шуларның әгъзасы булып тора, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр турында фикер алышуда һәм карарлар кабул итүдә катнаша.

2. Депутат әгъзасы булмаган комиссияләре эшендә катнаша, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр турында фикер алышуда һәм киңәш бирү тавышы хокукы белән карарлар кабул итүдә катнаша ала.

9 статья. депутатның Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл җирлеге Советы * һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәүдә катнашуы

1. Депутат Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл җирлеге Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үз компетенцияләре чикләрендә үтәргә тиеш.

2. Депутат Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл җирлеге Советы яисә аның комиссияләре кушуы буенча муниципаль берәмлек чикләрендә булган оештыру-хокукый формаларына һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл җирлеге Советының Җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары тарафыннан үтәлешен тикшерүдә катнаша.

3. Әлеге йөкләмәнең үтәлеше нәтижеләре турында депутат Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Енабердино авыл җирлеге Советына яисә аның комиссиясенә хәбәр итә.

10 статья. Депутат гарызнамәсе

1. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Енабердино авыл жирлеге Советының утырышларында депутат жирле үзидарэ органнарына, жирле үзидарэ органнарының вазыйфай затларына, Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Советы тарафыннан төзелэ яисэ сайлана торган башка органнар житэкчелеренэ, Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы территориясендэ урнашкан муниципаль предприятиелэр һәм учреждениелэр житэкчелеренэ аларның компетенциясенэ керэ торган мәсьәләлэр буенча депутат гарызнамәсе белән мөрәжәгать итэргэ хокуклы.

2. Депутат гарызнамәсе - депутат мөрәжәгате, ул Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл жирлеге советы карары буенча депутат гарызнамәсе дип таныла. Депутат гарызнамәсе турындагы тәкъдим Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл жирлеге советы [Регламентында](#) билгеләнгән тәртиптэ депутат яисэ депутатлар төркеме тарафыннан язма рәвештэ кертелэ һәм игълан ителэ.

3. Жирле үзидарэ органы, вазыйфай зат, муниципаль предприятие яисэ депутат таләбе юлланган учреждение житэкчесе аңа Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл жирлеге Советы билгеләгән срокны алган көннән алып _____ көннән дә соңга калмыйча язма рәвештэ жавап бирергэ тиеш. Жавап органнар житэкчесе, вазыйфай зат, муниципаль предприятие яисэ учреждение житэкчесе тарафыннан имзаланырга тиеш, аңа депутат гарызнамәсе жибәрелэ, яисэ аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы зат тарафыннан имза салынырга тиеш.

4. Сорау инициаторы гарызнамәдэ куелган мәсьәләлэрне карауда турыдан-туры _____ катнашырга _____ хокуклы Аларны карау көне турында гарызнамә инициаторы алдан ук, әмма мәсьәләне карау көненэ кадэр өч көннән дә соңга калмыйча хәбэр ителэ.

5. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Советы жирле үзидарэ органын, жирле үзидарэ органының вазыйфай затын, муниципаль предприятие яисэ учреждение житэкчесен Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Енабердино авыл жирлеге советы билгеләгән вакытка депутат гарызнамәсе буенча кабул ителгән карарның үтәләше турында язма жавап бирүне йөклэргэ хокуклы.

11 статья. Депутат мөрәжәгате

1. Депутат мөрәжәгате дип депутатның Дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарэ органнарына, күрсәтелгән органнарның вазыйфай затларына, муниципаль предприятие һәм учреждение житэкчелеренэ, муниципаль берәмлек территориясендэ урнашкан оештыру-хокукый формаларына һәм ижтимагый берләшмэлэргэ, аларның компетенциясенэ керүче мәсьәләлэр буенча, депутат эшчәнлегэ белән бәйлэ мәгълүмат һәм белешмэлэр алу максатыннан, язмача мөрәжәгате санала.

2. Депутат мөрәжәгате депутат бланкында рәсмиләштерелэ һәм депутат

тарафыннан мөстәкыйль рәвештә жибәрелә.

3. Дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары вазыйфай затларының, оештыру-хокукый рәвешенә һәм ижтимагый берләшмәләргә депутат мөрәжәгатләрән карау гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда гамәлгә ашырыла.

4. Депутат мөрәжәгатенә жавап куелган затлар асылы буенча сораулар мөрәжәгатендә һәм мөрәжәгать жибәрелгән вазыйфай зат тарафыннан имзаланган булырга тиеш.

12 статья. Депутатның сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәте

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятиеләр, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар коллективлары белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучылар мөрәжәгатен карый, гражданны кабул итә, тиешле дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук аена кимендә бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.

3. Депутат очрашулар вакытында алар белән, шулай ук массакуләм мәгълүмат чаралары аша сайлаучыларга үз эшчәнлегенә турында сайлаучыларга хәбәр итә.

4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрән һәм законлы мәнфәгатләрән тәмин итү чараларын күрә:

алардан кергән тәкъдимнәрне, шикаятьләрне карый, үз вәкаләтләре чикләрендә аларда булган мәсьәләләрне дәрәс чишәргә ;ярдәм итә; гражданны кабул итә;

ижтимагый фикерне өйрәнә һәм кирәк булганда, тәкъдимнәрне кертә

5. Депутатларның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, биналарда, йорт эчендәге территорияләрдә үткәрелә, исемлекне һәм аларны бирү тәртибен Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл жирлегенә Советы билгели.

Депутатның гавами чара рәвешендә сайлаучылар белән очрашулары жылышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турындагы Россия Федерациясә законнары нигезендә үткәрелә.

13 статья. Депутатларның депутат берләшмәләре эшендә катнашуы

1. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл жирлегенә Советы депутаты уртақ эшчәнлек һәм карала торган мәсьәләләр буенча позиция белдерү өчен төзелә торган депутат фракциясә яисә төркем составына керәргә хокуклы.

2. Фракцияләр һәм башка депутат берләшмәләрен төзү, теркәү һәм аларның эшчәнлегенә тәртибе Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл жирлегенә Советы Регламенты белән билгеләнә.

14 статья. Депутатның жирле үзидарэ органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәте

1. Депутат Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Енабердино авыл жирлеге советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуын тәэмин итә торган тулы хокукка ия.

2. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Советы депутатның сайлау округындагы эше, Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Советындагы эше турында, аның тарафыннан Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Енабердино авыл жирлеге Советының, аның органнарының карарлары һәм йөкләмәләре үтәләше турында хәбәрән тыңларга хокуклы.

3. Жирле үзидарэ органнары һәм аның вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәмне күрсәтәләр, жирле үзидарэ органнары эшчәнлегендә турында депутатка мәгълүмат бирәләр, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллеке органнары эшчәнлегендә турында, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллеке органнары эшенең барышы турында, ижтимагый фикерне өйрәнүгә ярдәм итәләр.

15 статья. Депутатның вазыйфаи затлар тарафыннан кабул итүгә хокукы

Үз эшчәнлегендә мәсьәләләре буенча депутат Менделеевск муниципаль районы территориясендә жирле үзидарэ органнарының, предприятиеләрнең, оешмаларның, муниципаль милек рәвешләрендәге учреждениеләрнең вазыйфаи затлары тарафыннан чираттан тыш кабул итү хокукынан файдалана.

16 статья. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

Депутат жирле үзидарэ органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазыйфаи затларыннан аның закон белән саклана торган яшерен эшчәнлегендә белән бәйлә булмаган мәсьәләләр буенча мәгълүмат алырга хокуклы.

17 статья. Депутатның бурычлары

1. Депутат түбәндәгеләргә бурычлы:

1) үз эшчәнлегендә гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе [Конституциясен](#), федераль законнары, [Татарстан Республикасы Конституциясен](#), Татарстан Республикасы законнарын, район [Уставын](#), башка муниципаль хокукый актларны үтәргә;

2) гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәэмин итәргә;

3) даими рәвештә, айга кимендә бер тапкыр, сайлаучыларны кабул итәргә;

4) оештыру-хокукый рәвешенә бәйсез рәвештә гражданнарның, оешмаларның, ижтимагый берләшмәләренең, дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының мөрәжәгатьләрен үз вакытында карарга һәм аларга җаваплар бирергә;

5) сайлаучылар алдында очрашуларда елына кимендә бер тапкыр хисап тотарга;

6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләренә үтәргә;

7) «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрдәгә 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләренә, тыюларны, бурычларны үтәргә;

8) әхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәргә;

9) дәүләт серен һәм закон белән саклана торган башка серне сакларга, шулай ук шәхси тормышка кагыла торган белешмәләренә, гражданнарның абруен һәм абруен, депутатның вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә аңа мәгълүм булган гражданнарның абруен һәм абруен абруен фаш итми торган белешмәләренә сакларга;

10) ел саен хисап финанс елыннан соң килә торган елның 30 апреленнән дә соңга калмыйча үзенең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте турында һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләренә, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләренә гамәлдәгә законнар нигезендә белешмәләр тапшырырга тиеш.

2. Депутат аңа федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, [район Уставы](#) һәм башка муниципаль хокукый актлар белән йөкләнгән башка бурычларны үти.

18 статья. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләр

1. Даими нигездә үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы депутат түбәндәгеләргә хокуклы түгел:

1) шәхсэнә яисә ышанычлы затлар аша эшкуарлык эшчәнлегә белән шөгыйльләнергә;

2) коммерция яисә коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә катнашу, түбәндәгә очраклардан тыш:

а) сәяси партия белән идарә итүдә, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органы тарафыннан түләүсез нигездә катнашу, башка ижтимагый оешма, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативлары съездында (конференциясендә) яисә гомуми җыелышында, күчемсез мөлкәт милекчеләре ширкәтендә катнашу;

б) коммерциягә карамаган оешма идарәсендә (сәяси партия идарәсендә катнашудан тыш, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында

төзелгән беренчел профсоюз оешманың сайланулы органы тарафыннан, башка ижтимагый оешма, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативлары съездында (конференциясендә) яисә гомуми жылышында катнашу, Татарстан Республикасы законында билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Президентына алдан хәбәр итеп, түләүсез нигездә катнашу;

в) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре Советы Ассоциациясендә, муниципаль берәмлекләрнең башка берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тапшыру;

г) идарә органнарында һәм ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә оештыруны, гамәлгә куючысы (катнашучы) муниципаль берәмлек булган оешманы гамәлгә куючы (акционер) тарафыннан оешманы гамәлгә куючының вәкаләтләрен муниципаль берәмлек исеменнән гамәлгә ашыру тәртибен йә муниципаль милектәге акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә тапшыру;

д) федераль законнарда каралган башка очраklar;

3) укытучы, фәнни һәм башка ижат эшчәнлегеннән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнәргә. Бу очракта, әгәр Россия Федерациясенең халыкара килешүе яки Россия Федерациясе законнары белән башкасы каралмаган булса, укыту эшчәнлеге, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек чит дәүләт, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына финанслана алмый;

әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаса, Россия Федерациясе территориясендә эш итүче коммерцияле булмаган хөкүмәткә карамаган чит ил оешмаларының һәм аларның структур бүлекчәләренең идарә органнары, попечительләр һәм күзәтүчеләр советлары, бүтән органнары составына керү;

2. Даими нигездә вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы депутат граждан административ яисә жинаять эше буенча йә административ хокук бозу турындагы эш буенча яклаучы яисә вәкил (законлы вәкиллек очраklarыннан тыш) буларак катнаша алмый.

19 статья. Депутат этикасы

1. Депутат закон, этика һәм мораль нормаларын төгәл үтәргә тиеш:

1) Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Енабердино авыл жирлегә советы утырышларында билгеләнгән дисциплинаны һәм регламентны сакларга;

2) башка депутатларга, вазыйфай затларга һәм депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә мөнәсәбәтләргә керүче гражданнырга карата ихтирамсызлык һәм ихтирам күрсәтмәскә;

3) депутат эшчәнлегенә бәйле булмаган максатларда депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә үзенә мәгълүм булган белешмәләренә, әгәр бу белешмәләр дәүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яисә закон белән саклана

торган башка серне тәшкит итсәләр, фаш итмәскә һәм кулланмаска;

4) жирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм шәхсэн яисә якин туганнарына кагылышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфай затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданныр эшчәнлегенә йогынты ясау өчен депутат статусын файдаланмаска;

5) депутат бурычларынын объектив башкаруда шик тудырырлык гамәлләрдән, белдерүләрдән, гамәлләрдән тыелырга, шулай ук анын абруена яисә абруена Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Енабердино авыл жирлегә Советына зыян китерергә сәләтле конфликтлы хәлләрдән качарга;

б) үз бурычларынын үтәгәндә мәнфәгатләр конфликтына китерә торган яисә китерергә мөмкин шәхси кызыксынуы барлыкка килгәндә - бу хакта Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Енабердино авыл жирлегә Советы карары белән расланган тәртиптә Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Советына хәбәр итәргә һәм анын мәнфәгатләр конфликтын булдырмауга юнәлдерелгән карарларынын үтәргә;

7) Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районынын Енабердино авыл жирлегә советы билгеләгән гавами чыгышлар кагыйдәләрен үтәргә.

2. Депутат этикасы бозылган очракта депутатнын үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районынын Енабердино авыл жирлегә Советы йөкләмәсе буенча билгеләнгән комиссиядә карала

20 статья. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыру гарантияләре

1. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашырунын матди һәм башка гарантияләре [«Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районынын Енабердино авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә Уставы](#), Менделеевск муниципаль районынын муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Депутат хокукларынын гарантияләре, аларны жинаять яки административ жаваплылыкка тарту, тоткарлау, арест, тентү, сорау алу, аларга карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылганда, шулай ук торак һәм (яки) хезмәт урынын, аларнын багажын, шәхси һәм хезмәт транспорт чараларын, алар тарафыннан кулланыла торган элементә чараларын исәпкә алганда, федераль законнар белән билгеләнә

3. Депутат тавыш биргәндә белдерелгән фикер, позиция һәм анын статусына туры килә торган башка гамәлләр, шул исәптән анын вәкаләтләре чоры тәмамланганнан соң, әйтелгән фикерләре, позициясе өчен жинаять яисә административ жаваплылыкка тартыла алмый. Әлегә нигезләмә депутат тарафыннан халык алдында мыскыл итү, яла ягу яки Федераль закон белән каралган башка хокук бозу очракларына кагылмый.

